

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Lausuntopyyntö LVM/135/03/2018, 3.5.2019

Liikenneturvan lausunto luonnoksista kevytautoasetuksiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksista kevytautoasetuksiksi. Muutoksilla huomioitaisiin asetuksissa 1.11.2019 voimaan tulevat lakimuutokset, joilla mahdollistetaan henkilöauton muuttaminen nuorten käyttöön tarkoitettuksi nopeusrajoitetuksi kulkuneuvoksi.

Kevytautoista odotetaan tulevan hyvin suosittuja nuorten keskuudessa. On arvioitu, että ne melko nopeasti syrjäyttäisivät lähes kokonaan mopoautot, ja että niitä tulisi liikenteeseen noin kolmin- tai nelinkertainen määrä verrattuna nykyiseen mopoautojen määrään. Siirtymää kevytautoihin arvioidaan siis tulevan paitsi mopoautoilusta myös muista kulkumuodoista.

Asetus ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Kevytauton ajokortiksi on päätetty AM-luokan ajokortti, kuten mopoautolle ja T3b-luokan traktorille. Ikäraja on 15 vuotta, ja pakollista ajo-opetusta ei liity AM-kortin suorittamiseen. Kevytauto poikkeaa mopoautosta suurimman sallitun nopeuden osalta (60 km/h vs. 45 km/h) ja T3b-luokan traktorista mm. omamassan ja sallitun matkustajamäärän osalta. Kevytautoajokortti olisi yleensä nuoren ensimmäinen ajokortti, joten siihen liittyisi neljän tunnin ns. ensimmäisen ajokortin teoriaopetus.

Liikenneturva ei kannata kevytauton ajoon oikeuttavan ajo-oikeuden saamista ilman pakollista ajo-opetusta. Ajokorttiasetukseen tulisi lisätä 60 km/h kulkeville pääosin henkilöliikenteeseen käytettäville kevytautoille ja T3b-traktoreille esimerkiksi viisi tuntia pakollista ajo-opetusta, joka painottuisi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden huomioimiseen taajamaliikenteessä. Tarvittaessa kevytautokortti voitaisiin erottaa mopoautokortista hyödyntämällä ajokortin kansallisia koodeja. Toisaalta pakollinen ajo-opetus olisi hyödyksi myös mopoautoa ajaville. Kun tavoitteena on samanaikaisesti lisätä huomattavasti pyöräilyn kulkutapaosuutta liikenteessä, tulisi pyöräilijöiden turvallisuuden parantamiseksi edellyttää koulutusta erityisesti tulevilta autoa tai sitä vastaavia ajoneuvoja taajamissa kuljettajilta.

Luonnoksessa on ehdotettu luovuttavaksi automaattivaihteisen tutkintoajoneuvon merkinnästä kevytautojen osalta (3 §). Liikenneturva ei kannata ehdotusta. On oletettavaa, että merkittävä osa henkilöautoista, jotka muutoskatsastettaisiin kevytautoiksi, tulevat olemaan manuaalivaihteisia. Jos ajo-opetusta ei edellytetä ennen tutkintoa, todennäköisesti yleistyy käytäntö, että tutkinto suoritetaan laina-/vuokratulustolla, joka olisi helpomman ajamisen tavoittelemiseksi automaattivaihteinen. Sen jälkeen siirtyminen manuaalivaihteisen kevytauton ajamiseen sisältäisi turhan riskitekijän todellisessa liikenneympäristössä ennen kuin manuaalivaihteisen auton vaatima motorikka olisi opittu. Tutkinto tulisi siten suorittaa manuaalivaihteisella ajoneuvolla, josta

siirtyminen automaattijoneuvoon on helpompaa. Näin ollen automaattivaihteisen tutkintoajoneuvon merkintä on syytä ulottaa koskemaan myös kevytautoja.

Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun asetuksen muuttamisesta

Ajoneuvokohtaisen nopeusrajoituksen säätäminen (3 §) vastaa ajoneuvolaissa kevytautolle säädettyä sallittua enimmäisnopeutta, joten siihen Liikenneturvalla ei ole huomautettavaa. Samoin renkaita koskevat käyttövaatimukset olisivat samat kuin henkilöautolle.

Sen sijaan turvallisuuden kannalta ongelmallisempi on 34 §:ssä ehdotettu perävaunun kytkentää kevytautoon koskeva ehdotus. On oletettavaa, että tarve perävaunun vetämiseen kevytautolla tulee olemaan vähäistä. Ehdotuksen mukaan vaatimukset olisivat samat kuin mopoautolle. Käytännössä kuitenkin vaatimuksen seurauksena olisi hyvin erilainen, koska mopoautolla vedettävää perävaunua rajoittaa mopoauton alhainen omamassa. Kevytautojen kohdalla kyseessä on kuitenkin tavallinen auto, joka mahdollistaa jopa täysimääräisen kevytperävaunun vetämisen, eli enintään 750 kg, jos kevytauto on muutettu painavimmasta mahdollisesta henkilöautosta (omamassa 1500 kg).

Liikenteessä maanteillä enintään 60 km/h kulkevat kevytautot tulevat olemaan haaste ohitustarpeen kannalta varsinkin raskaille ajoneuvoyhdistelmille. Näissäkin haaste lisääntyy, kun ns. HCT-yhdistelmien yleistyessä enimmäispituudet ovat aiempaa pidempiä. Tällaisia tilanteita ei tulisi entisestään vaikeuttaa sallimalla myös kevytautoille perävaunun vetäminen. Liikenneturvan näkemyksen mukaan kevytautolla ei ole perusteltua sallia perävaunun vetämistä ollenkaan.

Hitaan ajoneuvon kilven vaatiminen kevytautoilta on perusteltua, kuten eduskunta on edellyttänytkin. Nyt ehdotettu 51 a § on kuitenkin hieman epälooginen. Hitaan ajoneuvon kilpi edellyttäisi kevytautolta, mutta sitä ei saisi käyttää saman enimmäisnopeuden traktorilta. Toki traktori erottuu hitaaksi ajoneuvoksi paremmin rakenteensa vuoksi kuin kevytauto. Ehdotamme kuitenkin, että pykälään muutettaisiin hitaan ajoneuvon kilpi sallituksi ajoneuvoihin, joiden ”rakenteellinen nopeus ei säädösten tai määräysten mukaan saa ylittää 60 km/h”, kun ehdotuksessa rajana on 50 km/h.

Asetus ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Luonnoksessa on ehdotettu, että henkilöauton rekisterikilpiä ei tarvitse vaihtaa, kun se muutoskatsastetaan kevytautoksi. Näin ollen ainoa ulkoisesti erottava tekijä henkilöauton ja kevytauton välillä olisi takana oleva hitaan ajoneuvon kilpi.

Liikenneturvallisuuden kannalta olisi merkitystä myös sillä, että muut tienkäyttäjät voisivat havaita, että kyseessä on kevytauto ja tarvittaessa ennakoida esimerkiksi omalla varovaisuudella tietäen, että kyseessä on oletettavasti myös nuori ja kokematon kuljettaja. Koska kyseessä on traktoriluokkaan kuuluva ajoneuvo, niin olisi loogista, että myös rekisterikilpi olisi selvästi henkilöautosta poikkeava, esimerkiksi traktorikilpien väriset kilvet edessä ja takana. Näin myös takaapäin hitaan ajoneuvon kilven lisäksi rekisterikilven erilaisuus tehostaisi ajoneuvon tunnistamista hitaaksi ajoneuvoksi.

Dnro: 354/2964

18.6.2019

Asetus ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Liikenneturvalla ei ole huomautettavaa.

Asetus ajoneuvojen hyväksynnästä annetun asetuksen muuttamisesta

Liikenneturvalla ei ole huomautettavaa.

Asetus liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Tässä ns. katsastusasetuksessa ehdotetaan, että kevytautot määräaikaikatsastettaisiin kuten henkilöautot. Koska kyseessä olisi enintään 10 vuoden ikäiset henkilöautot, niiden katsastusväli on nykyisin ensin uutena neljä vuotta, minkä jälkeen kahden vuoden välein. Kevytautoissa kriittinen tekijä henkilöautoihin verrattuna on nopeudenrajoittimen kelpoisuus ja toiminta. Liikenneturva ehdottaa, että kevytautot tulee käyttää määräaikaikatsastuksessa vuoden välein, jolloin tarkastettaisiin nopeudenrajoittimen säilyminen vaatimusten mukaisena.

Muuta huomioitavaa

Kevytautoja ei ole huomioitu toistaiseksi liikennepalvelulaissa mitenkään. Sen pohjalta ainakin tavarakuljetus olisi lupavaatimuksesta vapaa. Taksiliikenteen osalta kevytautoa ei ole lueteltu taksiluvan edellyttävänä ajoneuvona kuten kevyt nelipyörä. Toisaalta 1 §:n mukaan henkilöiden kuljettaminen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa tarvitsee luvan. Kuitenkaan esimerkiksi polkupyöräriksalla henkilökuljettaminen ilmeisesti ei sisälly lupavaatimukseen. Joten on syytä täsmentää myös kevytauton osalta lupatarvetta siten, että myös kevytauto selkeästi kuuluu taksiliikenteeseen ja taksinkuljettajaa koskeviin vaatimuksiin.

LIKENNETURVA

ANNA-LIISA TARVAINEN

Anna-Liisa Tarvainen
Toimitusjohtaja

JUHA VALTONEN

Juha Valtonen
Tutkimuspäällikkö